

بررسی تهدیدهای تروریستی به وسیله سموم و عوامل بیوتروریستی

عبداله آزاد

چکیده

با توجه به پیشرفت روز افزون علوم مختلف، همچنین وسایل ارتباط جمعی، ترورهای آشکار و عملیاتهای تروریستی آشکار نزد دولت ها و تمام مردم جهان شکل مذموم پیدا کرده است. از این رو گروههای تروریستی که توسط دولت های بزرگ حمایت می شوند و سازمانهای اطلاعاتی دول غربی بالاخص کشورهای بلوک شرق به اقدامات تروریستی خاموش روی آوردند تا حساسیت مردم برانگیخته نشود و از طرفی با توجه به پیشرفتهای صورت گرفته در زمینه های علمی و همچنین تحقیقات صورت گرفته در زمینه نانو تکنولوژی، گروههای تروریستی توانسته اند با مقدار بسیار کمی مواد بیولوژیک و سموم وحشت بسیار زیادی در اجتماع ایجاد نمایند، همچنین سازمان های اطلاعاتی که سعی در ترور آرام رهبران مخالف خود بالاخص شخصیتهای محبوب و مردمی دارند به نحوی که مرگ آنها طبیعی جلوه نماید از این ابزار به مقدار زیاد استفاده نمودند، همچنین بعضی از کشورها با استفاده از آفات و از بین بردن محصولات زراعی یک کشور (توسط سرویس های اطلاعاتی) اقدام به فشار اقتصادی به کشورهای هدف نموده تا خواسته های خود را اعمال نمایند.

کلیدواژه ها: ترور، ترور آرام

مقدمه

در ابتدا لازم می باشد با بعضی تعاریف آشنا شویم تا در درک بهتر موضوع به ما یاری نماید.

ترور

ترور در اصطلاح به معنای ایجاد رعب و وحشت در یک شخص یا جامعه با استفاده از ابزار مختلف مانند سلاح، بمب، سموم و عوامل بیولوژیک می باشد. ترور از لحاظ حفاظتی به دو دسته تقسیم می شود:

۱. ترور آشکار یا ترور فیزیکی

در این روش فرد تروریست به صورت آشکار اقدام به حذف شخصیت یا افراد یک جامعه به وسیله سلاح یا بمب می نماید. این روش بیشتر در مواقعی استفاده می شود که هدف فرد تروریست پایین نشان دادن ضریب امنیتی جامعه می باشد، در این ترور کشتار بسیار وسیع مردم و یا رعب و وحشت بیش از اندازه مدنظر فرد تروریست نمی باشد.

۲. ترور آرام یا ترور خاموش

در این روش فرد تروریست به نحوی اقدام به ترور شخص نموده که مرگ وی طبیعی جلوه نماید و ماهیت تروریست مشخص نشود. سم: سم یا زهر به ماده ای گفته می شود که مصرف یا تماس با مقدار جزئی از آن باعث مسمومیت یا مرگ می شود. در حقیقت تمام موادی که در جهان وجود دارند سم هستند مگر آنکه به اندازه دز مجازشان استفاده شوند. حتی آب نیز نوعی سم است، در مواردی که فرد دچار مرض استسقا شده بیش از اندازه آب می نوشد که در صورت عدم درمان باعث مرگ وی می شود.

مهمترین دلایل استفاده از سموم و عوامل بیوتروریستی در ترورها

۱. تشخیص بسیار مشکل سموم و عوامل بیوتروریستی

تقریباً می توان گفت هیچ راهی برای تشخیص آلودگی یا سالم بودن مواد غذایی و غیره تا به امروز در جهان وجود ندارد. شاید این سنوال برای شما پیش بیاید که کیت هایی برای تشخیص سموم وجود دارد یا دستگاه های برای تشخیص سموم وجود دارد؟ این درست است، ولی با این روش حداکثر می توان حدود ۴ نوع سم را آن هم با ضریب خطا تشخیص داد. در حقیقت به ۲ دلیل می توان گفت تشخیص سموم بسیار مشکل می باشد:

(۱-۱) دامنه سموم و عوامل بیولوژیک بسیار متنوع می باشد.

برخی افراد بر اثر بی اطلاعی بر این باورند که سم فقط مواد شیمیایی می باشد یا سموم فقط در دسترس افراد خاصی می باشد، که این باور کاملاً غلط می باشد. در زیر به برخی از سموم اشاره می شود.

الف) سموم دارویی

تمام داروها در صورت تجویز در موارد غیر، یا مصرف بیش از دز مجاز باعث مسمومیت یا مرگ می شوند که موارد ترور و قتل عمدی و غیرعمدی از سوی پزشکان بسیار زیاد می باشد. لازم به یادآوری است برخی داروها با کوچکترین اشتباه در تجویز یا مصرف سریعاً باعث مسمومیت و مرگ می شوند و در عده معدودی از داروها مصرف زیاد آنها باعث مرگ می شود. برای مثال در صورت مصرف ۲۰ عدد قرص استامینوفن در ۲۴ ساعت باعث مسمومیت و مرگ می شود. از این موارد می توان به ترور ناپلئون از سوی پزشکان یا حادثه بیمارستان ایرانمهر که در این حادثه بیش از ۱۰ نفر در اثر تجویز بیش از اندازه داروی بی-هوشی فوت نمودند. (روزنامه جام جم

(۱۳۸۴/۵/۴)

ب) سموم گیاهی

این دسته از سموم شامل گیاهان سمی و قارچهای سمی می باشند که دامنه آن در جهان و کشورمان بسیار متنوع می باشد. که برخی از این نوع سموم در تمام شهرها و خانه های کشورمان وجود دارند که به برخی از آنها به صورت بسیار گذرا اشاره می نمایم. همان طور که می دانید گل خرزهره^۱ یکی از گونه های بسیار رایج در کشورمان می باشد و تقریباً در تمام بلوارها وجود دارد این گیاه به صورت بوته ای و زینتی با ارتفاعی در حدود ۲ متر می باشد که برگهای کشیده باریک، با رنگ سبز تیره می باشد و دارای

گل‌های با رنگ سفید، صورتی و قرمز می باشد. نام علمی سم این گیاه الندرین^۱ می باشد که بنا به روایتی حضرت علی (ع) به وسیله سم این گل به شهادت رسیده است. لازم به یادآوری است برگ، ریشه، ساقه این گیاه سمی می باشد و حتی اگر این گیاه آتش زده شده باشد دود ناشی از آن نیز سمی می باشد. بومیان آفریقایی تا مدت‌ها سر نیزه های خود را به این سم جهت نبردها آلوده می نمودند.

دانه های گیاه کرچک دارای سم بسیار خطرناکی به نام ریسین^۲ می باشد که فوق العاده سمی می باشد L.D. ۵۰ خوراکی این سم حدود ۰,۰۰۱ میلیگرم بر کیلوگرم وزن بدن می باشد، به عبارت دیگر با ۱ gr سم ریسین ۱۰۰۰۰ نفر انسان ۱۰۰ kg کشته خواهند شد. لازم به یادآوری است تاکنون هیچ پادزهر و دارویی برای این سم در جهان ساخته نشده است. لازم به ذکر یاسر عرفات نیز در سال ۲۰۰۱ میلادی به وسیله یک سم گیاهی به نام اکونیتین ترور شد و پزشکان فرانسوی به این موضوع نیز اذعان نمودند.

پ) سموم حیوانی: شامل سم انواع مارهای سمی و عقربها و همچنین سایر حیوانات سمی می باشد. به طور مثال قورباغه ای در آفریقا وجود دارد که با یک گرم سم آن می توان حدود ۱۰۰۰۰ نفر راکشت که در مستند حیات وحش در شبکه ۴ تلویزیون نمایش داده شد.

ت) سموم غذایی: سمومی که حاصل فساد مواد غذایی است بسیار خطرناک می باشد. به طور مثال سم بوتولینوم که حاصل فساد مواد غذایی می باشد یکی از سموم بسیار خطرناک است که ۱۵ mg میلی گرم از آن می تواند جمعیتی در حدود ۶,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ نفر یعنی کل مردم جهان را بکشد.

ث) سموم رادیو اکتیو: که همچنان از سوی تروریست های حرفه ای استفاده می شود که از این موارد می توان ترور مارشال دوگل رئیس جمهور فرانسه به وسیله اتاق رنگ آمیزی شده با مواد رادیواکتیو را نام برد.

۱-oleanderin

۲-Ricine

همچنین در سال ۱۳۸۵ الکساندر لیتونینکو رئیس سازمان اطلاعاتی روسیه در لندن به وسیله نوشیدنی آلوده به مواد رادیواکتیو ترور شد که در رسانه ها بازتاب جهانی داشت و باعث تیره شدن روابط مسکو - لندن گردید. (روزنامه جوان - ۱۳۸۵/۹/۱۰، روزنامه صبح فردا ۱۳۸۵/۹/۱۵)

او قبل از مرگ یاسین می خواند! روزنامه جوان ۸۵/۹/۱۰

در حالیکه قتل الکساندر لیتونینکو، مقام ارشد سابق سازمان اطلاعاتی روسیه با استفاده از سم رادیواکتیو، جهان را نگران داده است و همبک در صدر اخبار بین المللی قرار دارد، رادیو صدای مسکو گزارش داد، وی قبل از مرگ به اسلام گروید. بر اساس این گزارش، لیتونینکو که به خاطر انتقادات شدید از فساد حاکم بر نظام سیاسی و اقتصادی روسیه، دستگیر و ضمن حلق از منصب خود چند سالی را نیز در زندان گذرانده بود، سه هفته پیش و به دنبال یک مسمومیت مشکوک به بیمارستانی در لندن انتقال یافت. او پس از تحمل درد فراوان ناشی از مسمومیتی که اینک مشخص شده است در نتیجه زهر رادیو	کتیو پلونیوم ۲۱۰ بوده است از دیارقت. وی قبل از مرگ در بیانیه ای شدید الحزن، عشقش که او «بربریت» پوتین در مسمومیت دشمنان خود نباید را محکوم کرد و شخص پوتین را مسئول تنظیم مرگ خرد داشت. در همین حال رادیو مسکو گزارش داد لیتونینکو قبل از مرگ به اسلام گروید.	بنابر گزارش این رادیو، وی در روز های آخر در حالی دیده شد که بر روی تخت خود در بیمارستان، سوره یاسین و ادعیه اسلامی می خوانده است و در روز آخر نیز در پی تقاضای وی، یک روحانی اسلامی برای همراهی با وی در قرائت دهاهای اسلامی مخصوص لحظه مرگ بر بالین او حاضر شد.
---	---	--

س) سموم شیمیایی: اکثر مردم فقط با عنوان کلی این دسته سموم آشنا هستند، این دسته از سموم بسیار متنوع می باشد و شامل کلیه مواد شیمیایی می باشد که از این موارد می توان به سیانیدها (سیانور)، گاز مونوکسید کربن، اکسید ازت و ... اشاره نمود که تا حد زیادی در دسترس مردم می باشد.

ش) سموم آلی: در حقیقت به سمومی که در ساختار آنها اتم های کربن و هیدروژن وجود دارد می گویند. دامنه این دسته سموم نیز بسیار متنوع می باشد که از میان آنها می توان به سموم دفع آفات و سم استراکنین اشاره نمود.

ط) باکتریها و میکروارگانیسمها: همان طور که میدانید دامنه این دسته خود بسیار متنوع می باشد و با توجه به پیشرفت روز افزون علوم میکروبیولوژی در آزمایشگاه ها به وسیله تروریست ها و مافیای دارویی و استخبار جهانی هر روزه ویروسها و باکتریهای جدید، تولید و منتشر می شود.

به راحتی با توجه به این تنوع بسیار زیاد می توان نتیجه گرفت که هیچ وقت نمی توان یک غذا را از لحاظ سموم و عوامل بیوتروریستی تأیید نمود و هیچ

دستگاهی در جهان نمی تواند وجود داشته باشد که از یک طرف مواد غذایی را در درون آن قرار داد و از طرف دیگر بیرون بیاورد و به ما بگوید در این غذا سم وجود دارد یا خیر، بلکه در نهایت به وسیله کیتها و دستگاه ها می توان در آن واحد فقط از لحاظ حدود ۴ سم به ما جواب بدهد که با توجه به وجود میلیارد ها نوع سم در جهان این کار امری بیهوده می باشد. حتی در آزمایشگاه های سم شناسی در جهان نهایت تست حدود ۵۰۰ سم آن هم پس از ماه ها زمان صورت می گیرد که از لحاظ حفاظتی فاقد ارزش می باشد.

۲ - ۱) هیچ دستگاهی در جهان برای تشخیص کامل سموم وجود ندارد. به راحتی با توجه به دلایل بالا و نیز با توجه به اینکه رئیس جمهور کشورهای پیشرفته ای همچون آمریکا و روسیه در سفرهای خارجی خود تمام مواد غذایی را از کشور خود به همراه می برند، می توان به این موضوع پی برد که آن کشورها هم از لحاظ داشتن دستگاه هایی که بتواند تمام سموم را شناسایی نمود عاجز هستند. اگر سفرهای منطقه ای بوش در بهمن ماه ۱۳۸۶ را به خاطر داشته باشید به یاد خواهید آورد که وی میز مذاکرات خود را حتی به رژیم اشغالگر قدس که از متحدان آمریکا در منطقه می باشد بردند. علت این امر تنها احتمال وقوع حملات بیوتروریستی بود و چون هیچ راه تشخیصی وجود ندارد موجب انتقال میز مذاکرات، مواد غذایی و... توسط محافظین به آن کشورها شده بود.

۲. در صورت استفاده از برخی سموم مرگ طبیعی از غیر طبیعی قابل تشخیص نمی باشد. برخی سموم در صورت استفاده از سوی فرد باعث مرگ وی می شود و در هیچ کجای جهان نمی توان تشخیص داد آیا مرگ وی طبیعی بوده یا خیر. این موضوع خود باعث شده تروریست های حرفه ای هر کجا هدفشان حذف یک فرد باشد از این عامل استفاده نمایند. چه بسا شخصیت های بسیار زیادی در جهان ترور شده و به قتل رسیده اند، در صورتی که مرگ آنها

طبیعی گزارش شده است. به طور مثال آیت الله ربانی املشی رئیس سابق قوه قضائیه توسط باند مهدی هاشمی مسموم و ترور شد اما مرگ ایشان طبیعی گزارش شد تا زمانی که مهدی هاشمی خود اعتراف نمود که آیت الله ربانی املشی را به وسیله سم تایوم به شهادت رسانده است. در مورد دیگر تا ۲۷ سال همه فکر می کردند مارشال دوگل با مرگ طبیعی فوت نموده است، بعد از آنکه تمام افرادی که در دفتر ایشان کار می کردند دچار سرطان شدند و فوت نمودند به این موضوع مشکوک شدند و پس از چک کردن محل کار ایشان متوجه این امر شدند که اتاق محل کار ایشان به وسیله مواد رادیواکتیورنگ آمیزی گردیده است. در مورد دیگر شواهد بسیاری در ترور حاج مصطفی خمینی توسط سموم وجود دارد. (روزنامه صبح صادق - ۱۳۸۷/۲۹)

۳. فرد تروریست و کشور حامی فرد تروریست قابل شناسایی نمی باشد. با توجه به اینکه برخی سموم دارای دوره کمون یا مخفی هستند بدین معنی که پس از ورود سم به بدن هیچ عارضه ای دیده نمی شود، بلکه پس از مدتی از ورود سم به بدن که ممکن است ماه ها نیز طول بکشد تازه سم عوارض خود را نشان می دهد که در این حالت کار خاصی برای فرد مسموم نمی توان انجام داد و فرد پس از مدتی فوت می نماید، بدین ترتیب نمی توان فهمید شخصیت یا فرد چه زمانی مسموم شده است، از سوی چه فردی مسموم شده، یا به وسیله کدام کشور مسموم شده است. بنابراین مهمترین تهدید شخصیتها در مسافرتهاى خارجى آلوده شدن به وسیله سموم و عوامل بیولوژیک می باشد که از این جمله می توان ترور آیت الله عبدالعزیز حکیم را توسط سموم در اردن اشاره نمود که به قهوه اردنی شهرت یافت اما در هیچ کجای جهان به طور قطع نمی توان ثابت نمود (از ویژگیهای سموم) (روزنامه جوان، ۱۳۸۷/۶۸، ۱۳۸۷/۶۹)

۱۳۸۱/۹/۸

مرکز ایت الله حکیم با قهود اردنی

دلایلی که در بالا ذکر شد مهمترین دلایل استفاده از سموم در زمان فعلی می باشد که این دلایل با توجه به زمان در خور تغییر می باشد.

مهمترین اهداف حملات تروریستی به وسیله سموم و عوامل بیوتروریستی

امروزه اهداف بسیار زیادی برای این گونه حملات وجود دارد و با توجه به عدم آشنایی با این خطرات در صورت حمله لطمات جبران ناپذیری به کشورها وارد می سازد. از جمله این اهداف می توان موارد زیر را نام برد:

- ۱- ترور شخصیتها و رهبران ملی کشورها؛
- ۲- ترور شخصیتهای مذهبی جهان؛
- ۳- از بین بردن افراد ناراضی مخالف حکومتها؛
- ۴- تغییر ساختار و سرنگون کردن حکومتها؛
- ۵- از بین بردن توان اقتصادی یک کشور و تضعیف مواضع سیاسی آن؛
- ۶- ایجاد رعب و وحشت و از بین بردن امنیت اجتماعی یک کشور؛
- ۷- رقابت در صادرات محصولات کشاورزی با از بین بردن محصولات کشاورزی کشور رقیب با استفاده از عوامل بیوتروریستی؛
- ۸- درگیر نمودن امکانات پشتیبانی و درمانی برای کاهش توانایی پشتیبانی از نیروهای نظامی در حال جنگ.

شخصیتهایی که بیشتر مورد تهدید ترور به وسیله سموم و عوامل بیوتروریستی قرار دارند:

۱. رهبران ملی کشورها

رهبران ملی کشورهای که ترور آنها به وسیله سلاح (ترور آشکار) موجب ایجاد نفرت ملی و جهانی شده و همچنین ممکن است باعث ایجاد جنگ با کشور ترورکننده شود از اهداف اصلی ترور بوسیله سم می باشند. از این نمونه ها می توان موارد زیر را نام برد:

الف) مرگ مشکوک حافظ اسد رهبر فقید کشور سوریه

ب) ترور مارشال دوگل رئیس جمهور فرانسه

ج) مرگ مشکوک حیدر علی اف رئیس جمهور پیشین کشور آذربایجان

د) ترور یاسر عرفات رئیس حکومت خودگردان فلسطین به وسیله سم اکونتین به علت اینکه ترور آشکار آن تبعات زیادی داشت رژیم اشغالگر قدس از این حربه استفاده نمود.

۲. رهبران مذهبی کشورها، ادیان و مراجع تقلید

احتمال ترور رهبران مذهبی ادیان (مسیحیان، یهودیان، مسلمانان و شیعیان) که در جهان مقلدانی دارند به وسیله سموم و عوامل بیوتروریستی بسیار زیاد می باشد زیرا ترور آشکار آنها موجب نفرت جهانی و همچنین حملات انتقام جویانه می شود.

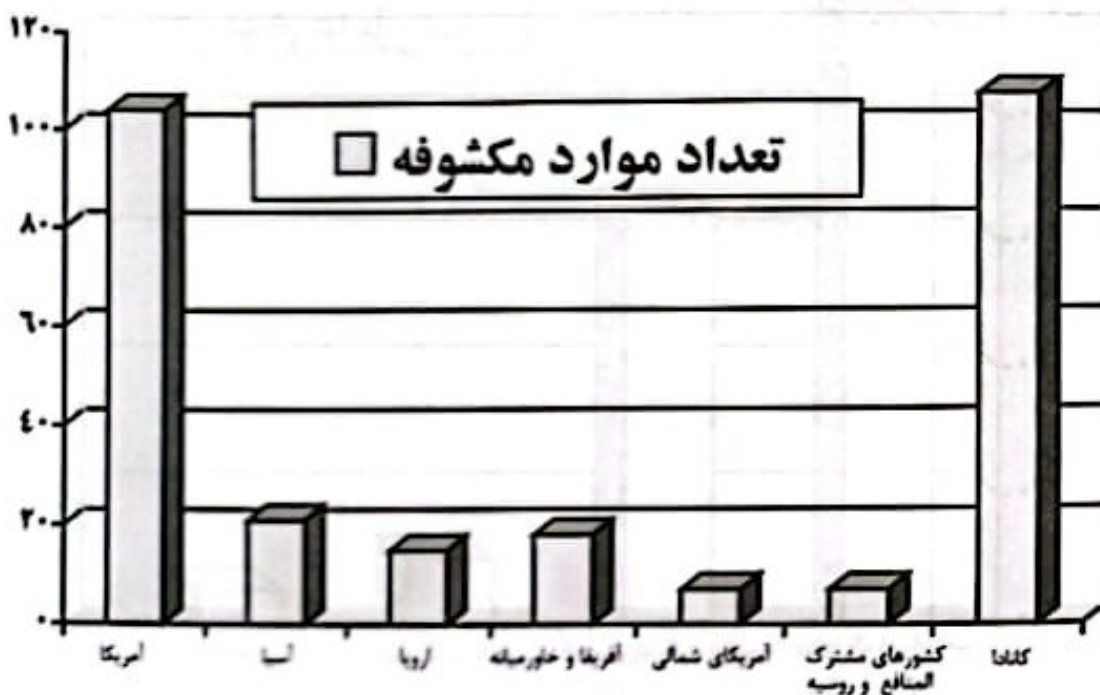
۳. حذف شخصیتها جهت کودتای آرام

تاکتیک آن بدین صورت می باشد که با جلوه دادن مرگ یک رهبر یا رئیس جمهور یک کشور به طور طبیعی (استفاده از عوامل بیوتروریستی و سم) و حمایت از افراد وابسته به خود باعث به حکومت رسیدن آن می گردند و حکومت وابسته به خود را در آن کشور مستقر می سازند. مانند انقلابهای رنگین در کشورهای تازه استقلال یافته شوروی سابق. برای تغییر ساختار حکومتها، تروریستها به هیچ وجه از ترور آشکار استفاده نمی نمایند، زیرا باعث محبوبیت هم حزبی های وی می شود و در انتخابات مجدد پیروز می شوند.

۴. نخبگان علمی

احتمال ترور شخصیتهای علمی که باعث تحول دانش یک کشور می شوند مانند نخبگان هسته ای و پزشکی کشور، به وسیله عوامل بیوتروریستی و

سموم زیاد است، زیرا ترور آشکار شخصیت‌های علمی از نظر تمام مردم جهان عملی بسیار قبیح می باشد که مورد اعتراض تمام جوامع بین المللی قرار می گیرد. به همین دلیل افراد تروریست سعی می کنند به گونه ای نخبگان علمی را از پای درآورند که مرگ آنها طبیعی جلوه نماید، به همین دلیل یا از سموم و عوامل بیوتروریستی یا به وسیله تصادف ساختگی اقدام به ترور وی می نمایند.

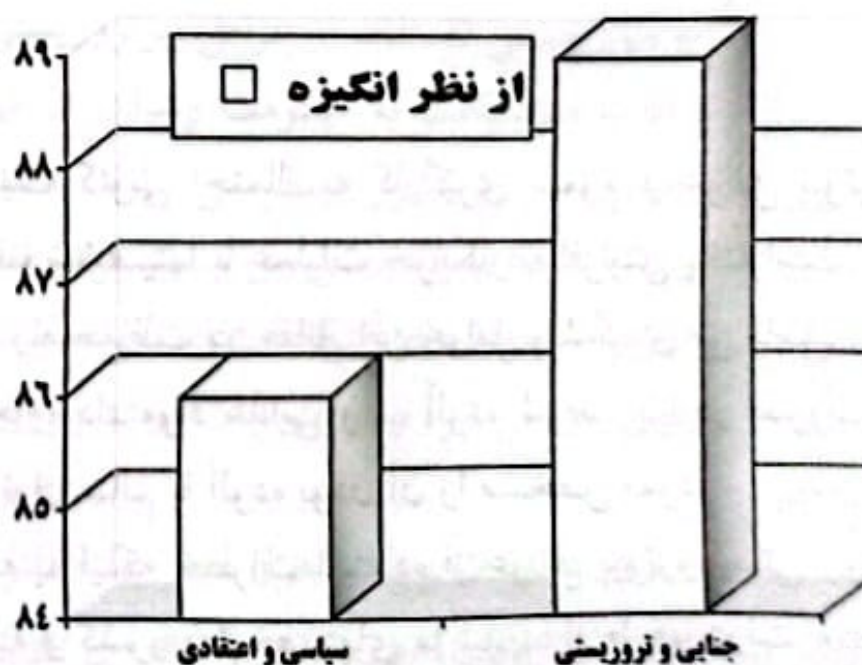
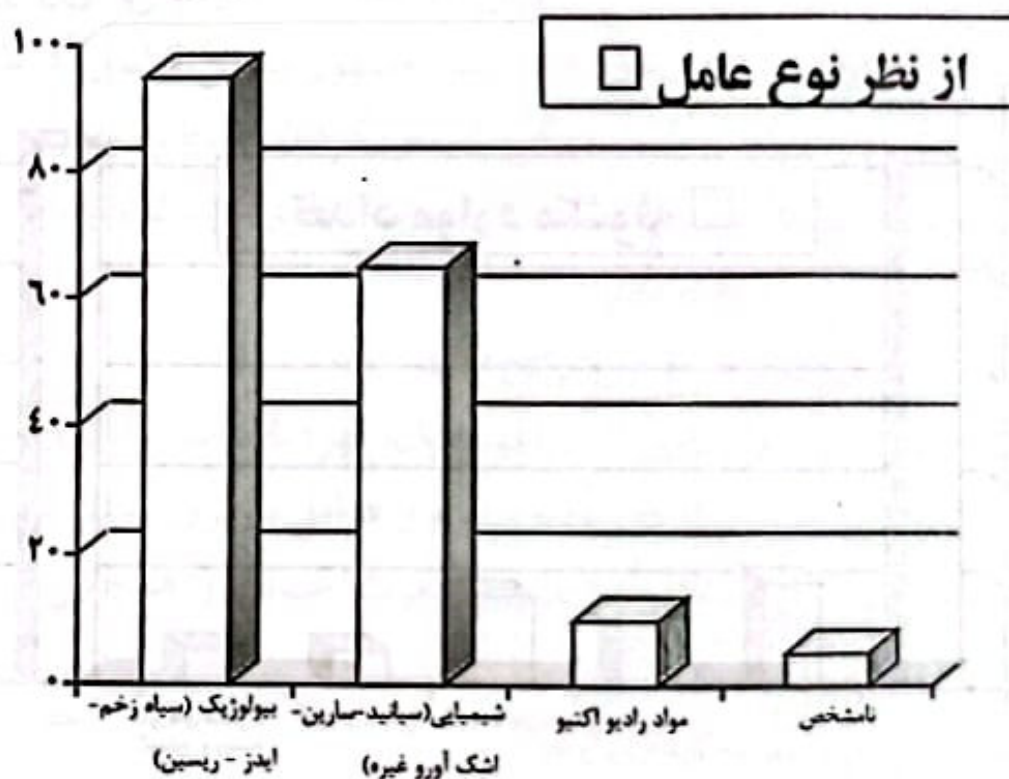

توزیع جغرافیایی شواهد تهدید بیوتروریسم در سال ۱۹۹۹ (جمعی از نویسندگان، ۱۳۸۲، ص ۴۹)

نتیجه گیری

۱. در وضعیت کنونی احتمال به کارگیری سموم و عوامل بیوتروریستی جهت حذف شخصیتها یا عملیات خرابکارانه افزایش یافته است.
۲. بهترین راه حفاظت در مقابل این عوامل پیشگیری می باشد. بدین معنا که نباید اجازه داد مواد غذایی و ... آلوده شوند زیرا در صورت آلودگی دیگر نمی توان سالم یا آلوده بودن آن را مشخص نمود.
۳. با توجه به اینکه خطرات استفاده از عوامل بیوتروریستی روز به روز افزایش یافته و کشور و شخصیت‌های ما شدیداً از طرف دولت های طرفدار

تروریسم دولتی، مورد تهدید قرار دارند لازم است همه نیروها، سازمانهای اطلاعاتی، رده های حفاظتی، شخصیتها و خانواده های آنان با این مقوله آشنا شوند، زیرا همان طور که خود در پایان این مقاله نتیجه گیری خواهید کرد، بهترین روش مقابله با عوامل بیوتروریستی در وهله اول آگاه سازی و در وهله دوم انجام کارهای اطلاعاتی می باشد.

منابع:.....

- ۱- جمعی از نویسندگان، همایش سراسری دفاع در برابر بیوتروریسم، تهران، انتشارات دانشگاه امام حسین (ع)، ۱۳۸۲.
- ۲- شماع، محمود، گیاهان سمی، تهران، انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۲۳.
- ۳- آزاد، عبدالله، بیوتروریسم، مرکز تألیف کتاب های درسی، ۱۳۸۷.
- ۴- آزاد، عبدالله، سم شناسی، فرماندهی آموزش نمسا، ۱۳۸۶.
- ۵- روزنامه صبح صادق، ۱۳۸۶/۷/۲۹.
- ۶- روزنامه جوان، ۱۳۸۸/۶/۸؛ ۱۳۸۸/۶/۹.
- ۷- روزنامه جوان، ۱۳۸۵/۹/۱۰، روزنامه صبح فردا ۱۳۸۵/۹/۱۵.
- ۸- روزنامه جام جم، ۱۳۸۴/۵/۴.